

הם חזרו: שלושה פסלים מנופצים.

שרסיסיהם הורבקו יחד בדבק וברוק

האדם הזה

אך בהתחרות על אליפות החוצפה, אין שני אלה יכולים להשתוות לאלוף-האלופים, מלך-מלכי-החוצפה.

ביום-הכיפורים התמוטט משה דיין. הוא עבר ממטה למטה, וזרע סביבו פאניקה. הוא תבע לברוח מייד ממרבית סיני, לסחות אלוף-פיקוד אחד שקל אם לסלקו בכוח ממטהו, כדי למנוע דמוראליזציה כללית.

במשך שש השנים שלפני-כן שלט משה דיין בצה"ל כמו קיסר רומאי בליגיונותיו. הוא קיבל לידו צבא מפואר, שהגן בנקל על "גבולות הרי ביוני", ושהתקיים על תקציב זעיר. תוך שש שנים השחית דיין את מערכת-הביטחון. נתן לפקידיה ול"קציניה דוגמה יומית של הסתאבות והפקרות, שיתק את המחשבה הצבאית והכין את המחבל המפורסם. אילו השתהה הדין התקפה הערבית בכמה שנים נוספות, ייתכן שדיין היה מצליח להרוס את צה"ל כליל.

מכל הגנרלים הכושלים של מלחמת ה-20, המושפעת בכפולים במדינה, היה הוא, מן הסתם, הלא יוצדק הצבאי המנומנמני ביותר.

אבל משה דיין היה הרבה יותר מאשר גנרל גרוע. הוא היה גם מדינאי עתיר-ביזיונות, והוגרדיעות שכל מילה שיצאה מפיו הופרכה עליידי המציאות.

הוא ישב על תקן של אליהו, הכאריזמה שלו משכה את העם כולו אחריו אל עבריי-פייסתה, כמו חלילו של תוספיה-העכברים תאגדתי בעיר האמלון.

כאשר שיהק כנגסת, התפזשו 118 חבריה לרגליו מרוב התפעלות. כאשר גיחה בגלית-התיקשורת, עמי דו מיטב העיתונאים פעורייפה כי בנות טיפשי-עשרה מוד נפוי-הפופ.

דיין היה מוכן להילחם למען שארם-אל-שייך, למען ימית. למען כל מילימטר בגולן. הוא ציפה למילחמה והשתוקק לה. וכאשר פרצה המלחמה, שהוא עצמו הפך אותה בלתי-נמנעת, לא היה לו אף קורטוב השכל שהיה דרוש כדי לצוות על גיוס כללי של כוחות-המילואים — כמה שעות לפני שהארמיות המיצירות עלו מהתעלה.

כל מדינה נורמלית היה אדם כזה נעלם מעל הבמה, סופית וללא זכות-עירעור, בשעה 1400 ביום-הכיפורים. כל אדם נורמלי, שאשמה כה נוראה רוב צת עליו, היה גזור על עצמו אלם, ומקדיש את שארית חייו למיסחר בעתיקות גנובות. אבל ישראל אינה מדינה נורמלית, ומשה דיין אינו אדם נורמלי.

וכך יכול לקרות שאיש זה, בחוצפה שאולי אין לה אחיזע בהיסטוריה של עמיה-התרבות, החליט עתה להוציא אל עיתון שתפקידו העיקרי יהיה להביא להמרו ני ישראל את דברי הגותה, בצורת מאמרים ראשיים.

כאשר הודיע על כך, לא נקבר תחת רעמיה-הצחוק של הציבור. להיטך, הוא הוומן להופיע בטלוויזיה, כדי להסביר את השקפת-עולמו, אתה טלוויזיה, שאינה נותנת אף עשר דקות לאנשים שאזהרותי הם בין שתי המליחמות והכוח כגכונות, העמידה שעה שלמה לרשותו של אדם שכל הכרות שיצאה אל-פנע מפיו הוכחה ככדי זה עקובה-דמדס.

אחרי שהופיע ברדיו פרופסור מימסדי שבמימסדי, בעל נטיות ינוות והירות, קמה סערה במדינה. איך זה ניתן לו לדבר מבלי שהועמד נגדו בעל דיעה הפוכה? אך כאשר הופיע בטלוויזיה הדי כישלון הפוטאדי הזה, והטויה לי מילחמה חדשה — ניראה הדבר מיבעי לגמרי.

נה הם עומדים שוב על הבמה, שלושה פסלים מנופצים, שחלקיהם חוברו שוב יחד בדבק וברוק. ההיסטוריה גשכחה. אחרי שנתיים, מי יכול לזכור?

וכבר אמר מי שאמר: מי שי אינו לומד מן העבר, נגזר עליו לחזור על אותן שגיאות שוב ושוב.

וזל אותה שעה דהרה המדינה כמהירות של רכבת-אכספרם — אל התחום.

א פינו בראשה של גולדה מאיר מוכרחה לצוף מדי-פעם מחשבה כל-שהי. אילו מחשבות עברו בו, כאשר נחרב עולמה הדימוני ביום-הכיפורים? מה היא חושבת למראה מצבה של המדינה כעת? אין ספר המסוגל להכיל את כל דיברי ההבל שאמרה אישה זו תוך חמש שנים קצרות. אך מכל פסוקיה, זכור ביותר אותו פסוק על אי-קיומו של העם הפלסטיני. הוא עדיין מהדהד בעולם.

הוא תרם תרומה מכרעת לתקומתו של העם הפלסטיני. הוא הרס כל סיכוי לגבש מחנה פלסטיני מתון. הוא מסר את הייצוג הביילעדי של העם הפלסטיני לידו אש-ף.

ועיר שם. על אדמה מצרית וסורית. הוא שוב יוצר "עובדות בשטח". הוא כבר כותב את ההיסטוריה של השנים הבאות. ואולי יושב היום אי-שם בדמשק ארם המקבל החלטה גורלית הדי שה, הגוזרת מוות על צעירים טריים בים, הרוקרים ועוזים ושורים ברנע זה. החלטה שהדחיפה האחרונה דה היא הירועה כי ישראל גלוי מתכנן התנחלות חדשה ברמה.

ה בה נעבור מן הויעץ אל המיוועצת. מן הנטיך גריגורי טוטמקין, בונה הדי כפרים הדמויוניים, אל גבירתו רבת-השיג" יונת, הצארית יקטרינה הדי. כמשך חמש שנים שלטה גולדה מאיר בגורלו של עמי-ישראל, שויד מון ללא-מצרים. ככל תולדות היי

אם אתה זוכר את ההצהרות הכי

אות? דבר גולדה מאיר: "אין, ומעולם לא היה קיים, עם פלסטיני!"

הכרות משה דיין: "אם עלי לבחור בין שארם-אל-שייך בלי שלום ובין שלום בלי שארם-אל-שייך — אני בוחר בשארם-אל-שייך בלי שלום!"

שדוש אנדרטות היסטוריות לי טימטום אנושי.

לא, אינך זוכר. שהרי אינך זכרת, לא היתה אף אחת משלוש רמיות אנה מעזה להציב היום את רגלה על במה ציי בורית.

והנה, שנתיים ורבע אחרי יומה-הכיפורים השחור, עומדות שם כל השלוש, כמו גיי בורים לאומיים הראויים לתודת האומה.

טמל תחילה בישראל גלילי.

עליו נאמר אחד הפסוקים הנוראים ביותר שבהם הוזכר אי-פעם שמו של פור ליטיקאי ישראלי.

אנוואר אלי-סאדאת הכריז בסומי כי שהוא החליט סופית לפתוח כי מידחמה, בהיוודע לו כי מיפגתי-השילטון בישראל קיבדה את "מיסי מך גלילי".

זה היה כשלושה חודשים לפני יומה-הכי פורים, מיפגתי-העבודה נערכה לבחירות. ישראל גלילי קיבל על עצמו לנסח את המצע שלה לקדנציה הבאה. הוא ניגש לכתוב את ההיסטוריה של ארבע השנים הבאות.

אילו ארבע שנים מפוארות! שילטון בלתי-מעורער בשחים המוחזקים. התנה לוח לאורכם ולרוחכם, עיר עברית חדשה על אדמת מצרית, בפיתחת רפיה. יצירת עובדות בשטח, עד לסיפוח השלם. חזון זה החזיק מעמד שנישעה הדי דשים.

מיסמך גלילי היה סמל התקופה, ושיאה. סמל השחצנות העילאית של הגמדים האים טלקטואליים, שעמדו לפני הראי וראו שם ענקירוח וכובשי-עולם. הם ידעו שהם יכולים לצפנף על דעת כל העמים, להתי ייהס אל מאה מיליון ערבים כאל אבק אדם, לנהוג כלפי ברית-המועצות כאילו היתה מעצמה שוקעת, וכלפי ארצות-הברית כאילו היתה מושבה ישראלית.

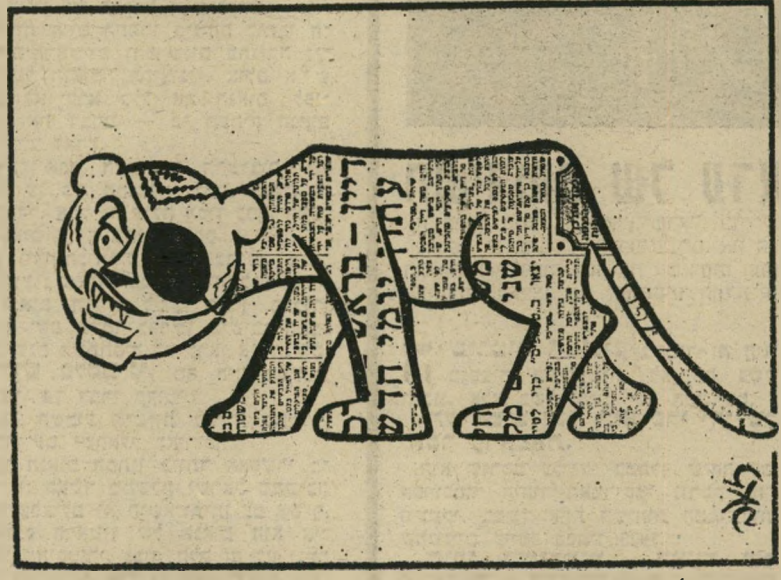
הצפרדע התנפחה והתנפחה. נדי מה היתה דה שהיא פיל. היא דא העלתה על דעתה שכעוד רגעיקט תתפוצץ.

ה מתרחש בראשו של אדם הקורא כי נשיא מצריים חשב עליו, ברנע שבו קיבל את ההחלטה לפתוח במילחמה? באותו רגע נירדנו למוות שרושת אלפים כחורים ישראליים צעירים.

באותו רגע הם קיפתו את חייהם, והאיש שקיבל את ההחלטה חשב על ישראל גלילי. לאדם רגיל היה די בכך כדי שיפרוש מן החיים הציבוריים. אדם רגיל היה חוזר לקיבוץ, או מתמסר להקלת סיבלן של הדי מישפחות השכולות. אדם רגיל היה גלילי. לעצמו: איני יודע מה חלקי באשמה, אך גם החלק הזעיר ביותר באשמה כה נוראה די בו כדי לצוות עלי שתויקה והכנעה עצימת לכל ימי חיי.

אכל ישראל גלילי אינו אדם רגיל.

עובדה, שנתיים אחרי שגורק העפר לתוך הקברים, הוא ממשיך כאילו לא קרה דבר. הוא שוב מארגן התנחלויות. עיר פה

נמר של נייר (קאריקטורה של זאב ב"הארץ")

הוא הפך את יאסר עראפאת דמות עול-מית, המקובלת במסודות העולמיים ובכלי-התיקשורת.

כאשר תקום המדינה המלמטינית, תחיה גולדה מאיר ראוייה לי כך שפיפמה יעמוד לפני לישכת ראשי-משלתה.

אשה רגילה היתה, אחרי כל אלה, מש תתקם. אשה רגילה היתה מסתפקת בגריי פת המיליונים שמכניס ספר-הזיכרונות שלה. אשה רגילה היתה מוסיפה לספר זה בקשה של סליחה ומחילה. על חמש שנות כהונה אומללות כנגנת לאומית.

אבל גולדה מאיר אינה אשה רגילה. מבחינת גופנית היא פלא בריאותי, מודעה מחלכת בזכות העישון-בשרשרת. מבחינה פוליטית — היא בעלת המצח הנחושה בה"א הידיעה.

הנה עברו שנתיים, והיא שוב עומדת במרחק אלומות הורקורים, נואמת ומכריזה ומצהורה, מלמדת את העולם כולו ונופת בראשי כל המדינות. שוב נשפכים מפיה הספוקים המטופשים על קומה זקופה וראש מורם, שוב היא שופכת קיתונות של לעג על מי שחותר לפשרה, שוב היא פונה אל הפחדים והחרדות הכמוסים בלב היהודי. ושוב מיבאים דבריה בהערצה ובהתפעלות בכלי-התיקשורת הישראליים.

במירון שבין הטימטום והזיכיי רון, הזיכרון מתעייף במהרה.

שוב תחדש בארץ, לא היתה תקוי פחה הרתיאסון כזו.

במש השנים האלה איבדה ישראל את אהדתם והערכתם של מיליונים ללא-ספור סביב כדור-הארץ. ממעמד ידה מעצמה פוליטית, עתירת ידיים, ירדה לדרגת מצורעת בינלאומית, שכל שומר-נפשו יר חק ממנה. מדינות ניתקו את יחסיהן עימה. בתוך המדינה עצמה אירעה בחמש הדי שנים האלה מפולת רוחנית וחומרית. מיטב הנוער איבד את ביטחונו בצידקת מדינתו. השירותים הממלכתיים חדלו לתפקד. הדי חיות נשאה את ראשה בגאווה. בחסות הממשלה קמה הכלכלה השחורה, ששמנה ובעטה בשרידי ההגינות הלאומית.

ומעזי לכה ריחפה השחצנות חסרת-הדעת של אשה פרימיתרית, בית, שנהנתה מדבריה-האיוולת של עצמה, שהצטיינה בכישרון הנורא למצות את הבעות העדינות והדי מסוככות ביותר בכמה פסוקים של היסטוריה גלותית.

היא הסתכלה עמוק בעיני האפיפיור, עמוק בעיני ניכסון. עמוק בעיני קרייסקי. עמוק בעיני כל שאר הקוואקים, שהתכוננו לערוך פוגרום בעם היהודי.

היא היתה המלכה. בארץ החווירו הדוכי סים והרוזנים של האצולה המיפגליתית, כאשר היתה מעקמת את אפה או ממותת פניה. בעולם נמס הלב היהודי כאשר נש-אה את דברה.